

Tack, ett fyrfalt tack

För det första ett stort TACK till alla som på olika sätt medverkade till att Socialstyrelsens förslag om de medicinska specialiteterna har lagts på is! Det lönar sig att påverka och det blir alltid bäst om vi gör det tillsammans.

För det andra ett TACK till Regeringen som lyssnade på våra protester och nu utreder just de konsekvenser som vi pekade på.

För det tredje ett TACK till alla våra samarbetspartners. Svensk Reumatologisk Förening, SPF, PRO, HSO för att nämna några. De politiska kvinnoförbunden och ett stort antal enskilda riksdagsledamöter har också engagerat sig i denna och andra för oss viktiga frågor.

För det fjärde ett TACK till våra duktiga medarbetare som organiserat och praktiskt genomfört stora delar av arbetet.

Året som gått har ju till största delen präglats av denna livsviktiga fråga. Vi har i övrigt fått en uppdaterad CMT rapport som använts flitigt i det intressepolitiska arbetet kring ohälsfrågorna. Vi har också haft ett stort antal forskardagar och insamlingsaktiviteter.

Och naturligtvis har vi förberett oss för nästa års verksamhet och temat Rehabilitering samt frågan om fler reumatologer.

Lagom till Lucia brukar vi träffa våra medlemmar i Riksdagen samt andra som på olika sätt samarbetat med oss. Det sker genom att vi bjuder på Lussekaffe i Riksdagskaféet samt överlämnar en lista på vad vi vill att de ska göra under nästa år!

Ni kanske kan gissa vad som finns på listan??

Naturligtvis kravet om att bevara reumatologin som egen basspecialitet. Frågan är ju ännu inte slutligt avgjord. Vi vill att man satsar på vård, rehabilitering, läkemedel och forskning, eftersom detta är lönsamt, både genom att det ger lägre utgifter i socialförsäkringen och större skatteinkomster då vi kan jobba i större utsträckning.

Vi upprepar kraven på en nationell arbetsgrupp för rörelseorganens sjukdomar och ett kunskapscenter för fibromyalgi och generaliserad smärta. Vi upprepar också kravet om att man måste göra något åt de stora merkostnader vi har som reumatiker, d.v.s vi vill ha en utvecklad handikappersättning och en utredning om ett gemensamt högkostnadsskydd.

Allt ryms inte på en sådan lista utan vi får ju tillfälle till en bra dialog om alla våra hjärtefrågor över kaffekoppen. Förra året kom tio ledmöter till vår träff och vi har all anledning att tro att fler ska tycka att det kunde vara trevligt den här gången.

Förutom TACK vill jag också passa på tillfället att önska en riktigt skön och avkopplande julhelg och ett framgångsrikt nytt år.

Själv kommer jag att vistas en tid i värmen på Teneriffa och få behandlingar på Vintersol.

Vi behöver ju alla på olika sätt ladda våra batterier för att orka med morgondagen.

Ordförande
Lena Öhrsvik

Ny tjänst hjälper resenärer

En ny tjänst på Internet ska ge information om tillgänglighet på järnvägsstationer och flygplatser. Tjänsten, Stationsinfo, är tänkt att bli ett stöd för personer med funktionshinder och resesäljare. Men även äldre människor och barnfamiljer kan ha nytta av tjänsten.

På webbadressen www.samtrafiken.se kan man gå in och titta på hur olika

stationsbyggnader ser ut.

– Kartorna är zoomningsbara och bilderna kan förstöras eller förminsas. Resenärer med rullstol kan kontrollera ramplutningar, dörrbredder, hissar och hur perrongerna ser ut, säger Anders Hansson VD för Samtrafiken i Sverige och en av skaparna Stationsinfo.

(Nyhetsbyrån ikapp)

Flygkrisen drabbar rullstolsburna

Rullstolsburna kan inte längre flyga med Skyways mellan Linköping och Stockholm. Bolaget har bytt till en mindre flygplanstyp där det enligt bolaget inte går att ta med någon som sitter i rullstol. Det är praktiskt problematiskt och kan äventyra säkerheten, enligt marknadschef Sören Roos.

– Vi beklagar det här. Men om vi hade fortsatt med de

större planen hade vi förlorat pengar och blivit tvungna att lägga ner istället.

Handikappkonsulent Andreas Green, på Handikappföreningarnas samarbetsorgan i Linköping, har anmält Skyways för diskriminering hos Handikappombudsmannen.

(Nyhetsbyrån ikapp)

Träning på recept allt vanligare

Numera kan läkaren inte bara ordinera patienterna läkemedel. I cirka hälften av landets landsting kan de också skriva ut fysisk aktivitet på recept, berättar Johan Tranquist utredare på Folkhälsoinstitutet.

Nu ordineras fysisk aktivitet i första hand för vissa typer av sjukdomar, som åldersdiabetes och högt blodtryck. Men Johan Tranquist menar att det skulle

kunna användas mer också i andra sammanhang, exempelvis psykiska besvär.

– Ja, till exempel när det gäller mild depression. Det som är bra med fysisk aktivitet är att det har en multieffekt medan läkemedel oftast bara berör precis det man ordinerats för.

(Nyhetsbyrån ikapp)

Svensk sjukvård bäst i världen

Svensk sjukvård är bäst i världen. Det hävdar brittiska forskare, enligt BBC. Forskarna har utgått från rankingen från Världshälsoorganisationen, WHO, men har använt en annorlunda grund för beräkningarna.

De brittiska forskarna anser att WHO har använt ett felaktigt underlag när

Sverige hamnade på fjärde plats.

När det gäller dödsfall har man tittat på alla dödsfall i klump utan att urskilja de som sjukvården kunde ha påverkat. De brittiska forskarna har istället lyft ut dödsfall där sjukvården har kunnat påverka utfallet.

– Den här metoden har stor betydelse för resultatet, säger Doktor Ellen Nolte till BBC.

(Nyhetsbyrån ikapp)

Svårt klara ekonomin för många funktionshindrade

Många funktionshindrade har utgifter som inte täcks av stöd och bidrag, det framgår av Socialstyrelsens lägesrapport för handikappområdet.

En del tvingas avstå från hjälpmedel, sjukvård, tandvård och läkemedel av ekonomiska skäl. På Socialstyrelsen diskuteras om det skulle gå att införa ett gemensamt högkostnadsskydd för färdtjänst, vård, läkemedel och liknande.

– Ett stort problem för många funktionshindrade är att man har utgifter inom en rad olika områden. Även om det finns olika högkostnadsskydd så räcker det bara en viss period. Sedan måste man betala full avgift igen tills man får ett nytt högkostnadsskydd, säger Lena Hammarstedt, ansvarig för Socialstyrelsen rapport.

(Nyhetsbyrån ikapp)

Viktigt uppmärksamma kränkningar

Gode män måste bli mer uppmärksamma på om personer med funktionshinder blir utsatta för kränkande behandling.

Det menar Barbro Lewin, forskare vid Uppsala universitet. Hon har låtit 978 gode män svara på en enkät om de misstänkt att deras huvudmän utsatts för brott.

Rapporten omfattar främst dementa och utvecklingsstörda. 41 gode män uppgav olika misstänkta brottsliga handlingar, alltifrån stöld till våldtäkt.

Barbro Lewin misstänker dock att det finns ett mörkertal av icke anmälda brott som är större än för befolkningen i allmänhet. Anledningen är att det handlar om personer som inte alltid kan beskriva vad som hänt dem och inte heller förstår när de har utsatts för en kränkning.

Personal, exempelvis på särskilt boende, står för flest kränkningar, enligt Barbro Lewin.

(Nyhetsbyrån ikapp)

Vanligt med varningar i hemtjänsten

I mer än var fjärde kommun delades det förra året ut skriftliga varningar till hemtjänstpersonal.

Det visar en genomgång som Sveriges Radios Ekoredaktion har gjort. De 194 varningarna gällde bland annat personal som uppträtt kränkande mot brukare, varit berusade eller misstänkta ha stulit.

De anställda har fått varningarna av sina arbetsgivare (kommunerna) som en signal om att man missköter sitt jobb och riskerar att förlora det.

Wanja Astvik på Arbetslivsinstitutet har undersökt hem-

tjänstpersonalens arbetssituation och vad de upplever som svårigheter i arbetet. Hon tror att det finns många fler än de som varnats som har svårt att sköta sitt arbete.

Hennes undersökning visar att många inte får det stöd som behövs för att göra ett bra jobb.

– Vårdbiträdena har ofta inte fått utbildning och får inte kontinuerligt stöd att hantera svåra saker som faktiskt händer i mötet med vårdtagarna, säger Wanja Astvik till TT.

(Nyhetsbyrån ikapp)

Etiska nämnder ska godkänna forskning

Regeringen vill införa nämnder som etiskt prövar forskning som på olika sätt kan inkräkta på enskildas liv. Den som genomför forskning som nämnden sagt nej till riskerar böter eller fängelse.

Miljöpartiet är kritiskt mot propositionen, de tycker bland annat att allmänhetens inflytande blir för litet.

– Vi anser att majoriteten i nämnden ska företräda all-

mänheten. Det är klart att man ska ha med den medicinska kompetensen när man fattar beslut, men då räcker det med att inhämta deras kunskaper. Det är ju inte forskarna som är experter på etik, säger Mikaela Valtersson (mp).

Hon menar att förslaget innebär att forskare godkänner forskare.

(Nyhetsbyrån ikapp)

Regeringen vill öka arbetsgivarnas kostnader för sjuka

En arbetsgrupp inom regeringskansliet föreslår att arbetsgivarna inom stat och kommun och försäkringskassorna ska betala en del av kostnaderna också för sjukskrivningar som är längre än 14 dagar.

Syftet är att öka arbetsgivarnas intresse av att se till att långtidssjukskrivning kommer tillbaka till arbetet.

På sikt vill gruppen att liknande regler ska gälla för alla arbetsgivare. Men innan man lägger ett sådant förslag anser gruppen att man noga ska se över vilka önskade negativa effekter som kan uppkomma. Det handlar bland annat om att undvika att små företag drabbas av helt orimliga kostnader. Arbetsgruppen anser också att man närmare behöver under-

söka om det behövs kompletterande insatser för att det inte ska bli svårare för svaga grupper att få arbete.

Handikappförbundens samarbetsorgan, HSO, är mycket kritiskt till att lägga mer kostnader på arbetsgivarna.

I ett pressmeddelande skriver HSO att många med funktionshinder redan upplever att de väljs bort på grund av sitt funktionshinder. Om arbetsgivarna ska stå för de anställdas sjukpenning kommer tröskeln att höjas ytterligare.

Arbetsgruppens förslag ska nu ut på remiss. Regeringen räknar med att kunna presentera en proposition i vår.

(Nyhetsbyrån ikapp)

En miljard för tillgänglighet föreslår fp

Folkpartiledaren Lars Leijonborg anser att det inte går att uppnå målet om tillgängliga miljöer och offentliga byggnader till 2010 utan att staten satsar pengar.

– Det talas hela tiden om att man inte ska göra specialåtgärder utan att tillgänglighet ska handla om mainstreaming. Den åsikten har både regeringen och handikapprörelsen.

Visst är det en viktig princip men för att det verkligen ska hända någonting så behövs ändå ekonomisk stimulans, säger Leijonborg.

Folkpartiet vill satsa en miljard kronor på tillgänglighet i år och lika mycket de följande fyra åren.

(Nyhetsbyrån ikapp)

Asfaltläggare riskerar få reumatism

Asfaltläggare och frisörer löper risk att få ledgångsreumatism, enligt en avhandling från Linköpings universitet.

Män som arbetar med asfalt, vibrerande verktyg och stendamm är överrepresenterade bland patienter med ledgångsreumatism, enligt studien som baseras på en enkät bland 700 personer som drabbats av sjukdomen. Andra grupper som verkar extra drabbade är frisörer som utsätts för vissa kemi-

kalier samt personer som dricker eller har druckit vatten ur egen brunn.

Bland de män som exponerats för asfalt var sambandet med ledgångsreumatism extra tydligt. Asfaltläggare utsätts för många giftiga gaser, vibrationer och stark värme.

Avhandlingen är skriven av Åsa Reckner Olsson, läkare på reumakliniken vid Universitetssjukhuset i Linköping.

(Nyhetsbyrån ikapp)

Folkpartiet gör skuggbudget kring handikappolitiken

Folkpartiet tycker att arbetet med att göra offentliga miljöer tillgängliga går allt för långsamt. Därför vill partiet i en motion satsa 500 miljoner på ett stimulansbidrag till anpassning av byggnader.

Folkpartiet vill bland annat anslå 70 miljoner kronor mer än regeringen till bilstöd. Detta då bilstödspengarna i år tog slut redan i augusti. När det gäller personliga assistenter vill de att ansvaret förs över till

staten. Folkpartiet hävdar att handikappreformen har försämrats och pekar på snävare bedömningar kring vilka som får assistans och att möjligheterna att kombinera personlig assistans med andra insatser i skola och förskola har inskränkts. För att komma till rätta med detta vill partiet utöka assistentersättning med 200 miljoner utöver vad regeringen föreslår.

(Nyhetsbyrån ikapp)

Hur luktar sjukdomar?

I ett projekt vid Södertörns högskola undersöktes hur sinnen har använts inom medicinen för att ställa diagnos. Basen för studien utgjordes av fallbeskrivningar från 1800-talet, och arbetet inriktades särskilt på luktsinnet.

Luktsinnet har använts inom medicinen sedan urminnes tider. Innan bakteriologin fick sitt genombrott på 1800-talet, var miasmateorin dominerande för att förklara hur smittsamma sjukdomar sprids. Den går ut på att det är dålig och osund luft som orsakar sjukdomarna. Särskilt stillastående luft, sumpiga trakter och fuktig årstid gör att smittämnen lättare sprids. Inom miasma-

teorin var luktsinnet en integrerad del av diagnostiken. I samband med medicinens paradigmskifte under 1800-talets andra del, synsinnets växande betydelse och upptäckten av mikroorganismer lades grunden för andra smittspridningsteorier.

Luktsinnet tycks numera användas främst i muntligt överförd praktisk-klinisk medicin, vilket bekräftades genom studier på ett bakteriologiskt laboratorium och inom infektionssjukvården.

Projektledare: Lisa Öberg, Södertörns högskola

Individuella planer används sällan

För snart tio år sedan blev det möjligt för funktionshindrade att begära en individuell plan. Men fortfarande har få använt sig av möjligheten. Det visar en ny rapport från Socialstyrelsen.

Lagen om stöd och service för vissa funktionshindrade, LSS, gjorde det möjligt för den funktionshindrade att tillsammans med en handläggare formulera mål och samarbeta för att de ska uppnås. Men endast 6, 5 procent av de berät-

tigade har en plan. Som orsak nämner kommuner bland annat att det redan finns många planer, vilket gör att funktionshindrade inte vill ha individuella planer enligt LSS. Andra kommuner menar att det inte behövs någon plan när allt fungerar, att människor vill ha en plan först när det uppstår problem.

(Nyhetsbyrån ikapp)

Bemötande av människor med funktionshinder i tandvården

Kunskap och förståelse för hur det är att leva med ett funktionshinder saknas ofta i tandvården. Detta kan vara en förklaring till att svårigheter uppstår i behandlingssituationen.

Bemötandet kan av patienten upplevas som mindre bra eller rent av dåligt. Att känna sig trygg och ha förtroende för tandvårdspersonalen är extra viktigt för personer med funktionshinder som ibland

kan ha svårt att uttrycka sina behov.

Statens institut för särskilt utbildningsstöd (Sisus) har beviljat medel för projektet "Bemötande av människor med funktionshinder i tandvården". Symposier kommer att belysa svårigheter och glädjämnen som patienter med funktionshinder och deras följeslagare upplever i tandvården.

Är man trevlig, blir man trevlig

Tänk dig att du spelar upp en scen i ett skådespel – fast egentligen är du flygvärdinna och server passagerarna. Det är vad nyanställd personal vid flygbolag får lära sig: att se kabinen som en scen, där arbetet är en teaterföreställning med personalen som skådespelare och passagerarna som åskådare.

Teatermetaforer har använts länge inom serviceyrken, och definitionerna av vad som är god service är beroende av dem: om man spelar sin roll tillräckligt bra så blir man till slut rollen. Är man trevlig så blir man trevlig.

En etnologisk studie vid Göteborgs universitet handlar om vilka effekter som

teaterresonemanget får för hur servicearbetet uppfattas och genomförs i förhållande till den anställdas föreställningar om det egna jaget och sin identitet, kön, sexualitet och etnicitet. Intervjuer med män och kvinnor i två olika flygbolag samt deltagarobservationer vid utbildning och ombord på flygningar utgör grunden för studien.

Projektledare: Helene Brembeck, Göteborgs universitet